

טוב, ולא טובים. כִּינן שֶׁהַתְּחִבֵּר
עֲמָה קוֹל, אֲז וְדַאי טוֹבִים כֻּלָּ.
הַצְדִּיק נִקְרָא טוֹב, שְׁפָתוֹב (ישעיה
א) אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב. אִף הִיא
נִקְרָאת טוֹבָה, (קהלת ז) טוֹבָה
חֲכָמָה. וּכְשֶׁנִּקְרָבוּ, הַתְּחִבֵּרוּ
כְּאֶחָד בְּאוֹתוֹן נְשִׁיקוֹת, אֲז (שיר א)
כִּי טוֹבִים הַדִּיד מִיֵּן, הֵם דוֹדִים
שְׁנִיהֶם כְּאֶחָד.

כָּאן דוֹדִים, וְכָאן יְדִידָת. וּמְתִי
הֵם טוֹבִים? מִיֵּן, כְּשֶׁנִּשְׁקִים
מִמֶּנּוּ שֶׁל הַיֵּן הַמְשֻׁמֵּר הַהוּא.
וְעַל זֶה כְּתוּב (שם ה) שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ
דוֹדִים. שְׁהֵרִי הַנְּטִיעוֹת צְרִיכוֹת
הַשְּׁקָאָה מִן הַנְּהַר הַעֲמֵק, הָאֵם
הַעֲלִינָה, שֶׁהִיא הַשְּׁקָתָה אוֹתָם
בְּרֵאשׁוֹנָה מִהַיֵּן הַהוּא.

זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם ב) שְׁמַאלוֹ תַּחַת
לְרַאשִׁי, וְאַחַר כֵּף לְרִיחַ שְׁמִנִּיד
טוֹבִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וּמִינּוּ
תַּחֲבִקְנִי. וְזֶהוּ הַשְּׁמֵן הַטוֹב,
שְׁשׁוּפֵעַ לוֹ מֵהָאֵם.

זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים קלג ב) כְּשֶׁמֶן הַטוֹב
עַל הָרֵאשׁ יוֹרֵד עַל הַזְּקָן זָקֵן
אַהֲרֹן. זֶה הַכֶּהֵן הַגְּדוֹל לְמַעֲלָה,
מִיֵּן הַמְּלָךְ, כִּהֵן לְעוֹלָם.
וּכְשֶׁמִּגִּיעַ אוֹתוֹ הַשְּׁמֵן לְזָקֵן שֶׁל
אַהֲרֹן, אֲז וְדַאי נִקְרָאִים שְׁמִנִּיד,
מִצַּד הָאֵם וּמִצַּד שֶׁל אַבְרָהָם, וְאֲז
שְׁמִנִּיד טוֹבִים.

מָה הַטַּעַם שׁוֹפֵעַ אוֹתוֹ הַשְּׁמֵן
הַטוֹב שֶׁל אַבְרָהָם? מִשׁוּם שְׁפֹשֵׁט
הַיֵּמִין לְהַאִיר לְלִבְנָה, וְעַל זֶה
כְּתוּב (שם) הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים
שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד. מָה טוֹב -
זֶה הָאוֹר הָרַאשׁוֹן, יוֹם הָרַאשׁוֹן,
שְׁפָתוֹב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאוֹר כִּי טוֹב. וּמָה נְעִים - זֶה
נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל. הַיּוֹם
הַרְבִּיעִי, הַלְּבָנָה.

וְכַאֲרָא, כְּמוֹ שֶׁהָאוֹר שְׁנַבְרָא
בַּיּוֹם הָרַאשׁוֹן נִתֵּן שְׁלֵמוֹת, וְשֹׁפֵעַ
מִמֶּנּוּ אוֹר לְאוֹר שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה
מִתְנַהֵג בּוֹ - אִף אַבְרָהָם, הָאוֹר

הַהוּא דְּבַר טוֹב. הַשְּׁתָא טוֹב, וְלֹא טוֹבִים. כִּינן
דְּאַתְחַבֵּר קוֹל עֲמָה, כְּדִין טוֹבִים וְדַאי כְּכוֹלָא.
צְדִיק טוֹב אִקְרִי, דְּכְתִיב, (ישעיה ג') אִמְרוּ צְדִיק
כִּי טוֹב. אוֹף אִיהִי אֶתְקִרִיאַת טוֹבָה, (קהלת ז א)
טוֹבָה חֲכָמָה. וְכַד אִיתְקִרִיבוּ וְאַתְחַבֵּרוּ כְּחָדָא
בְּאַיְנוֹן נְשִׁיקוֹן, כְּדִין כִּי טוֹבִים דוֹדִיד מִיֵּן
טוֹבִים וְדַאי, אִינּוֹן דוֹדִים תְּרוּוֹיְהוּ כְּחָדָא.

הֲבֵא דוֹדִים, וְהֲכֵא יְדִידָת. וְאַיְמְתִי אִינּוֹן
טוֹבִים. מִיֵּן. כְּד אֲשַׁתְּקִינן מִנִּיה דִּהִהוּא
יֵין דְּמִנְטְרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ
דוֹדִים. דְּהָא נְטִיעַן שְׁקִיו בְּעֵינן מִנְהִרָא
עֲמִיקָא, אִימָא (דף טג ע"ב) עֵילָאָה, דְּאִיהִי
אַשְׁקִיאַת לוֹן בְּקַדְמִיתָא מִהִהוּא יֵין.

הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (שם ב ה) שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרַאשִׁי,
וּלְבַתֵּר לְרִיחַ שְׁמִנִּיד טוֹבִים, הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב, וּמִינּוּ תַּחֲבִקְנִי. וְדָא הוּא מִשְׁחָא טָבָא,
דְּנָגִיד לִיה מֵאִימָא.

הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים קלג ב) כְּשֶׁמֶן הַטוֹב עַל
הָרֵאשׁ יוֹרֵד עַל הַזְּקָן זָקֵן אַהֲרֹן. דָּא
כְּהֵנָא רַבָּא לְעֵילָא, יְמִינָא דְּמִלְכָא, כִּהֵן לְעוֹלָם.
וְכַד מְטָא הַהוּא מִשְׁחָא אֶל דִּיקְנִיָּה דְּאַהֲרֹן,
כְּדִין שְׁמִנִּיד וְדַאי אִיקְרוּן, מִסְטְרָא דְּאִימָא
וּמִסְטְרָא דְּאַבְרָהָם, וּכְדִין שְׁמִנִּיד טוֹבִים.

מֵאִי טַעֲמָא נָגִיד הַהוּא מִשְׁחָא טָבָא לְאַבְרָהָם.
מִשׁוּם דְּפִשִׁיט יְמִינָא, לְאַנְהִרָא לְסִיְהִרָא.
וְעַל דָּא כְּתִיב, (שם א) הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים
שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד. מָה טוֹב, דָּא נְהוֹרָא
קְדָמָאָה. יוֹמָא קְדָמָאָה דְּכְתִיב (בראשית א ד) וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. וּמָה נְעִים, דָּא נְעִים
זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל. יוֹמָא רְבִיעֵאָה, סִיְהִרָא.

וְהָא חֲזִי, כְּמָה דְּנְהוֹרָא דְּאַתְבְּרִי בְּיוֹמָא
קְדָמָאָה, יְהִיב שְׁלִימוֹ, וְנָגִיד מִנִּיה
נְהִירוֹ, לְנְהוֹרָא דְּהֵאִי עֲלָמָא אֶתְנַהֵיג בִּיה. אוֹף

הראשון נתן אור לפת הזו של המלך, היום הרביעי, שעל ידה מתנהג העולם הזה. ועל פן חוט של חסד משוף עלי, להאיר מאורו. וכאשר מתחברת עמו ויושבת לימין, הוא מתגדל בכל. ובא ראה, כשכא אברהם לעולם, מה כתוב בו? (בראשית יב) ואגדלה שמך. מה היא? שהוסיף בו ה"א. והמקום הזה, בו התגדל הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (תהלים מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. כאשר הקריה הזו הקדושה, שנקראת ה' תחתונה, אהבה קטנה מתדבקת בו, ושורה בתוכה, אז שמן יתגדל על הכל. ובא ראה, כתוב (שם קמה) צדיק ה' בכל דרכיו. משום שברגה הזו נותן פים דרך. וחסיד בכל מעשיו, באותה הדרגה, ימין המלך נעשית בעולם. ועל פן אברהם בימין הזה עשה אותו בריה חדשה, והתחדש מזלו להוליד, והתגדל על הכל. ועל זה (בראשית כד) וה' ברוך את אברהם בפ"ל, בפ"ל הזו, בת המלך שנתנה לו.

ומהי הברכה? השמן הטוב שיורד על ראשו. זהו שכתוב (תהלים קלג) מה טוב ומה נעים. ודאי. כשמן הטוב, השמן שורה בו ברכה, שהמקום גורם. ועל זה, וה' ברוך את אדני מאד. ויגדל, כמו שכתוב (בראשית יב) ואגדלה שמך, כמו שכתוב (שיר א) שמן תורק שמך.

בא וראה, כשהקדוש ברוך הוא עתיד להרים ימינו על הכל בימות המשיח, כשמן הטוב הזה, מה כתוב? (עמוס ט) ביום ההוא אקים את ספת דויד הנפלת. היום ההוא איננו יודעים מי הוא! אלא זה היום הראשון, הימין של אברהם שעתידי לעורר

הכי אברהם, נהורא קדמא, יהיב נהירו להאי ברפא דמלפא, יומא רביעא, דעל ידה אתנהיג האי עלמא. ועל דא חוט של חסד משוף עליה, לאנהרא מן נהוריה. וכד אתחברת עמיה ויתבא לימינא, אתגדל איהו בכלא.

והא חזי, אברהם פד אתא לעלמא, מה פתיב ביה, (שם יב ב) ואגדלה שמך. מאי היא, דאוסוף ביה ה"א. והאי אתרא, ביה אתגדל קודשא בריך הוא. הדא הוא דכתיב, (תהלים מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. אימתי איהו גדול פד האי קרפא קדישא, דאקרי ה' תתאה, אהבה זוטא אתדפקת ביה, ושרי בגווה, שמייה יתגדל על פולא.

והא חזי, פתיב (שם קמה יז) צדיק ה' בכל דרכיו. בגין דבהאי דרגא יהיב פים דרך. וחסיד בכל מעשיו, בההוא דרגא, ימינא דמלפא אתעביד בעלמא. ועל דא, אברהם בהאי ימינא, עביד ליה בריה חדשה, ואתחדש מזלא דיליה לאולדא, ואתגדל על פולא. ועל דא, (בראשית כד א) וי"י ברוך את אברהם בפ"ל בהאי בפ"ל, ברפא דמלפא דאתיהיבת ליה.

ומאי ברכתא. משחא טבא דנחית על ראשיה. הדא הוא דכתיב, (תהלים קלג א) מה טוב ומה נעים. ודאי. כשמן הטוב, שמן שרייא ביה ברכתא, דאתרא גרים. ועל דא, (בראשית כד לה) וה' ברוך את אדוני מאד, ויגדל פמא דכתיב, (שם יב ב) ואגדלה שמך, פמא דכתיב, (שה"ש א ג) שמן תורק שמך.

תא חזי, פד קודשא בריך הוא זמין לארמא ימיניה על פולא, ביומי דמשיחא, בהאי משחא טבא. מאי פתיב. (עמוס ט יא) ביום ההוא אקים את ספת דויד הנפלת. האי יום ההוא

לא ידענא מאן הוא. אלא דא יומא קדמא, מינא דאברהם, דזמין לאתערא לאקמא לה מעפרא.

וער דא ביום ההוא, יומא קדמא דכלא. נאום ה', דא אברהם, דאתמר עלוי נאום ה' מקמי פולא. דכתיב, (בראשית כב טז) בי נשבעתי נאם ה'. והכא אתרמיז שמא דעתיקא, דאומי ביה זעיר אנפין לאברהם. ועל דא ההוא יומא, לא יום ולא לילה אקרי, דבעתיקא תליא, דבעי לאוקיר דיקניה. בההוא יומא אקים את סכת דויד הנופלת.

מושה, חמא כל אינון עקתינ דזמינין למיתי לעלמא, פד האי ספה נופלת. דכתיב, (ויקרא כו כד-כח) והפיתי אתכם גם אני, אף אנא עמכון בגלותא. וכד אשתלימו אינון חובין מאי פתיב, (שם יב) ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר. סמך ארעא קדישא, סופת דוד, לאברהם, לאקמא לה בימינא, ותיתיב בשלימו.

מאן בריתי. דא אברהם. דכתיב, (בראשית יד) הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים. וכד האי ברית דאיהי ה' עמו, תשתלים בכולא. ועל דא איתערו חברייא, מאן דקרי ליה אברם, פגים אתרא דאקרי עשה ולא תעשה. פגין דבהאי ה', אשתלים במהימנותא.

וכד תסתליק ה' בימינא דאימא, ברתא תקבל מאימא עילאה, ההוא טובה דלא אתפסק לעלמין, וכדין עבדת נוקמין לשאר עמין. ועל דא פתיב, (דניאל ב מה) די מטורא אתגזרת אבן די לא בידין. מטורא: דא אברהם, טורא עילאה. אתגזרת אבן. דא איהו אבן אחת, דעלה שבעה עיינין. ועבדת דינין בכלהו דהדיקו בנהא בין רגלין, הדיקת לון בכולא. וכתיב (שם לה) הות לטור רב ומלאת כל ארעא,

להקימה מהעפר. וער זה ביום ההוא, היום הראשון של הכל. נאם ה' - זה אברהם, שנאמר עליו נאם ה' מלפני הכל, שכתוב (בראשית כב) בי נשבעתי נאם ה'. וכאן נרמז השם של העתיק, שנשבע בו הזעיר אנפין לאברהם. ועל זה אותו היום (זכריה יד) נקרא לא יום ולא לילה. שבעתיק תלוי, שצריך להוקיר זקנו. ביום ההוא (עמוס ט) אקים את סכת דויד הנפלת.

מושה ראה את כל אותן הצרות שעתידות לבא לעולם, כשהספה הזו נופלת, שכתוב (ויקרא כו) והפיתי אתכם גם אני, אף אני עמכם בגלות. וכשנשלמו אותם חטאים, מה כתוב? (שם) ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר. סמך את הארץ הקדושה, ספת דוד, לאברהם, להקימה בימין, ושפשוב בשלמות.

מי היא בריתי? זה אברהם, שכתוב (בראשית יד) הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים. וכשהברית הזו, שהיא ה' עמו, תשתלם בכל. ועל זה העירו החברים, מי שקורא לו אברם, פוגם המקום שנקרא עשה ולא תעשה, משום שבה' הזו השתלם באמונה.

וכשתסתלק ה' בימין של האם, הפת תקבל מהאם העליונה אותה הטובה שלא תפסק לעולמים, ואז עושה נקמות לשאר העמים. ועל זה כתוב (דניאל ב) שמהר נגזרת אבן שלא בידים. מהר - זה אברהם, הר הזעליון. נגזרת אבן - זוהי אבן אחת שעליה שבעה עינים. ועושה דינים בכל אלו שהדקו את בניה בין הרגלים, הדקו

הות לטור רב ומלאת כל ארעא,